

FIGYELJ, EZ FONTOS!

Csak a Te döntéseden múlik, hogy a netet jóra vagy rosszra használod!
Jó döntést azonban csak akkor tudsz hozni, ha tájékozott vagy,
ezért ha közel áll Hozzád ez a téma,
ismerkedj meg a valós életből vett példákkal és nézd át a hozzá tartozó információkat!

TUPTAD?

SZEMÉLYES ADAT: Egy személyre (az adataira) vonatkozó bármely információ személyes adat, melyet védeni kell illetéktelenek elől!

ADATKEZELÉS: személyes adatokkal végzett bármilyen művelet pl. lekérdezés, nyilvánosságra hozatal, megváltoztatás vagy törlés.

FELELŐSSÉG: Az internet virtuális világában a személyes adatok egy gombnyomással bárki számára megismerhetővé válhatnak és onnan senki sem távolíthatja el őket – az adatkezelő felelős és jogilag is felelősségre vonható azért, amit a mások adataival tesz!

VANNAK-E GYEREKJOGOK?

Természetesen igen, például tilos egy gyereket megalázni vagy vele szemben megtorlást alkalmazni szülei, családja vagy saját tulajdonságai, mondjuk vallása, nyelve, vagyoni helyzete, származása vagy véleménye miatt.

Joga van saját állampolgárságához, nevéhez, családjához és ahhoz, hogy az őt érintő kérdés eldöntésénél a hatóságok előtt kinyilváníthassa, hogy mit szeretne.

A neten keresztül sem lehet egy gyereket önkényesen megfigyelni és tilos a rá vonatkozó személyes adatokkal visszaélni!

Szabadon tájékozódhat, véleményét másokat nem sértő módon elmondhatja

Kit tart a jog gyerekeknek?

Aki a 18. életévét még nem töltötte be és nem nagykorúsították (például házasságkötés miatt.)

Szükséges-e szülői engedély az adatkezeléshez?

14 éves kor alatt: igen.

14-16 év között: a gyerek és szülő a szülő közösen dönt

16 év felett: a gyerek egyedül dönt

PÉLDA

- a kis elsősök diákigazolványán még a szülő aláírása szerepel
- 8. osztályban a továbbtanulási jelentkezést a gyerekek és a szülő(k) nek is alá kell írnia.
- az egyetemi felvételi papírokat már csak a diák írja alá

Biztos találkoztál már ezzel, csak esetleg nem gondoltál el rajta mélyebben, de sajnos az Internet gonosz vagy kellemetlen következményekkel járó célokra is használható:

Például:

- **internetes zaklatás (cyberbullying)**
- **internetes kibeszélés (mém)**
- **internetes „beszólás” (troll)**
- **erotikus képek küldözgetése (sexting)**
- **internetes pedofília**
- **személyes adattal való egyéb visszaélések (pl. adathalászat, személyiséglopás)**

INTERNETES ZAKLATÁS (CYBERBULLYING)

Az internetes zaklatás mindig személyes indítékkal indul, az elkövető hosszabb ideig, visszatérően kínozza áldozatát azért, hogy őt megfélemlítse vagy háborgassa (például valaki éjjel-nappal fenyegető vagy megalázó e-maileket küld, közösségi oldalon üzenet, bántó tartalmú kommenteket ír vagy blogos naplójában sértegeti társát).

A zaklatás bűncselekmény, mely akár egy évig terjedő szabadságvesztéssel is büntethető!

PÉLDÁK

Sajnos nem egyedi eset egy 13 éves amerikai kislányé, akivel „barátnője” egy közösségi portálon rendszeres e-mail váltások során elhitette, hogy egy 16 éves fiú szerelmes belé, majd nyilvánosan leleplezte és neveltségessé tette. A kislány elkeseredésében 2006-ban öngyilkos lett. Az eset miatt született meg Missouri államban az a törvény, mely az online sértegetőket vagy molesztálókat pénzbüntetéssel és börtönnel fenyegeti.

Egy magyar hatodikos kislány osztálytársnőjének szeretett volna segíteni és ezért fordult a Kék Vonalhoz. A duci, nehezen barátkozó kislány nem rég jött át egy másik iskolából, mert ott „halálra cikizték”, de a hívó úgy látja, itt sem lesz jobb sora. Az iskolában nem bántja senki, de a Facebookon már keringenek róla kellemetlen fotók, és az esti chatelésekben állandóan az új lány „bénasága” a téma. A betelefonáló kislány nem szeretne csatlakozni a bántalmazókhoz, de tart tőle, hogy ha az új lány mellé áll, ő is ki lesz téve hasonló bántásoknak.

INTERNETES KIBESZÉLÉS (MÉM KÜLDÉS)

Az internetes kibeszélés vagy mém (meme) küldés manapság főleg hamis hírek, kínos videók vagy képek korlátlan terjesztéséből áll. A kárvallott általában idegen személy (ebben különbözik a cyberbullyingtól), akit az internetes közösség „kipécéz” magának valamilyen tulajdonsága vagy megnyilvánulása miatt.

PÉLDA

Az egyetemről kikerült magyar fiatalember Facebook oldalán 2013 májusában köszönetet mondott hivatali feljebbvalóinak (ideértve még a miniszterelnököt is) hivatalnoki állása elnyeréséért – nevét és fényképét „percen belül” kikutatva nemsokára gúnyolódo mémek tömegének főszereplője lett. Az eredetileg csak ismerőseinek szánt üzenete miatt így vált egy nyilvános lejárató kampány áldozatává egy pályakezdő fiatal...

TROLL (PROVOKÁLÓ HOZZÁSZÓLÓ)

A troll egy olyan hozzászóló, aki ingerlő, provokatív módon, tárgyhoz nem is tartozó hozzászólásaival „bombáz” egy internetes közösséget (pl. fórum, chat, blog, levelező lista) vagy személyes véleményét erőlteti rá mindenkire azzal a szándékkal, hogy megzavarja az eszmecsere-t. A trollok ténykedése elszabadítja az indulatokat: mind a gyalázkodás, mind az ellenreakciók brutális stílusban zajlanak, gyakori a halálos fenyegetés is. **Don't feed the trolls!**, vagyis az ilyen hozzászólásokról jobb nem tudomást venni.

PÉLDA

A trollok között mostanában szokás híres sportolókat nyilvánosan gyalázni. Nemrég egy fiatal angol boxolóra „szállt rá” twitteres zaklatója, aki Jimmibob88 néven bejelentkezve változatos sértéseket vágott a sportoló fejéhez és gúnyolódott eredményein. A heves vérmérsékletű sportoló a Twitteren 1000 font „vérdíjat” ajánlott annak, aki elárulja a troll nevét és címét. Nemsokára rá is talált ellenfelére, még egy fotót is kipszolt a házáról bizonyítva, hogy bármikor elkaphatja. A troll könnyöngésre fogta a dolgot és bocsánatot kért. A Twitteren az eset miatt a legnépszerűbb hashtagek közé emelkedett a #keyboardwarrior (billentyűzetharcos) és a #jimmybrownpants (kb. beszari Jimmy) minősítés.

EROTIKUS KÉPEK KÜLDÖZGETÉSE (SEXTING)

Szexi (bikinis, monokinis vagy meztelen) képeket vagy videókat egyre több tini lány küldözget magáról. Ráadásul meglepően sok gyerek látott már olyan képet, amit eredetileg egyértelműen nem neki szántak. A fő probléma ezekkel a képekkel, hogy a felvételek sorsa a későbbiekben a szereplőtől függetlenül alakul és számos komoly visszaélés történhet velük! Tartsd észbe, hogy az elhagyott barát vagy barátnő bosszúból aljasságokra is képes lehet...

Ráadásul vannak olyan honlapok, amik egyenesen ilyen képek beküldésére buzdítanak:

„Küldj be az interneten magukat kellető 16 éves vagy annál fiatalabb csajokat! (myvip vagy iwiw adatlap címet feltétlen írd!)”...„Ha felkerültél az oldalra, és emiatt szomorú vagy, írd nekünk, és talán levesszük a képeidet az oldalról. Mivel bunkók vagyunk, és a szép szóból nem értünk, minél inkább mocskolódsz, annál biztosabb, hogy sikerrel jársz!”

PÉLDA

Egy lány a Miss MyVip Szépségkirálynő választás nevű versenyre fényképekkel nevezett a közösségi portálon és hamarosan ismerőse jelezte, hogy egy oldalon megtalálta őt pornográf képek között. Az oldal főszerkesztőjéhez címzett törlési kérelmére nem érkezett válasz.

Egy másik szülő 16 éves leányának fényképeit leszedték a közösségi oldalról, és feltették egy szexoldalra teljes nevével, lakhelyével, életkorával, telefonszámával. A lány fenyegető leveleket kapott és telefonon zaklatták, valamint trágár kommentárokat fűztek a képeihez. A törlési kérelmére csak annyit válaszoltak, hogy „innen soha a bűdös életbe nem fogsz lekerülni”.

A rendőrséghez 2013-ban egy 17 éves lány arról tett bejelentést, hogy egy korábban saját magáról készült ruhátlan képével - amelyet csak két ismerősének továbbított - egy ismeretlen új Facebook profilt hozott létre, melynek alapképe a kérdéses ruhátlan kép lett.

INTERNETES PEDOFÍLIA, BEHÁLÓZÁS (GROOMING)

A pedofil felnőtt beteg szexuális vágyat érez gyerekek iránt és az internet sajnos alkalmas terep a pedofil hajlamok kiélésére: ismerkedésre, kapcsolatépítésre, gyermekekről készült pornográf felvételek beszerzésére, cseréjére. Ráadásul a pedofilok és a más „internetes behálózók” nem nyílt kártyákkal játszanak: másnak adják ki magukat, így válhat rövid időn belül „ismerőssé” egy valójában veszélyes és ártó szándékú idegen. Az elkövetők zöme tudatos stratégiával, több hónapon keresztül cserkészi be a közösségi oldalon áldozatát, lányokat és fiúkat egyaránt.

PÉLDA

Negyvenes éveiben járó férfi 18 évesként regisztrál egy közösségi portálon vagy egy társkereső oldalon, feltölt „magáról” egy vonzó képet, elkezd tini lányokkal ismerkedni, egyre közelebb kerülnek egymáshoz, a kislány bizalmába fogadja a „fiút”, akinek kérésére esetleg további képeket küld magáról, jobb esetben ruhában, rosszabb esetben meztelen, vagy félmeztelen felvételeket.

A Kék Vonalhoz egy kisvárosból telefonált egy aggódó édesanya. 17 éves fia neten ismerkedett meg egy magát 19 évesnek való lánnyal és most szeretne hozzá felutazni Budapestre, hogy együtt töltsenek egy hétvégét. Az anya megnézte a lány Facebook oldalát, és az ismerősök alacsony száma, a fotók mesterkéltége (csupa beállított „divatkép”) alapján rossz érzései támadtak.

INTERNETES JÁTÉKOK

Játszani nagyon jó, de azért akad néhány dolog, amire oda kell figyelni. A regisztráció során általában felhasználónevet, levelezési címet, születési dátumot kérnek – ugyanakkor el kell kerülni a lakcím, iskola kiadását és mindig használjunk korlátozó adatvédelmi beállításokat, erős jelszót!

Az „ingyenes” játékok sem mindig azok valójában, főleg a „kiegészítők” vásárlása esetén figyeljünk oda, nehogy az emelt díjas telefonhívás, sms a saját vagy szüleink pénztárcáját terhelje meg kínosan nagy összeggel.

PÉLDA

Bizonyos online játékoknál „megbüntetik” azt, aki túl korán kiszáll: eltilthatnak órákra-napokra-hetekre a játéktól, ami azzal a következménnyel jár, hogy hiába fizetted ki a teljes részvételi díjat vagy vásároltál már kiegészítőket, az érvényességi idő csökkenése miatt ezek a befizetések elvesznek.

Az online játékoknál komoly gondot okozhat a függőség kialakulása. A Kék Vonalhoz egy 15 éves fiú apja telefonált, mert a fiú elhanyagolja az iskolát, a családját, már edzésekre se jár el. Online játékokkal tölti minden idejét, meg ki tudja, még mi mindent csinál az interneten... A szülők úgy érzik, semmit nem tudnak tenni, hogy megállítsák ezt a folyamatot és kétségbe vannak esve, mert világos, hogy a fiú egy lejtőn csúszik lefelé...

